

Savonlinna

Savonlinnan kaupungin varainhankintapolitiikka

Kaupunginhallitus on hyväksynyt xx.xx.2023 § xx

(Tämä ohje kumoaa 30.9.2019 kaupunginvaltuuston antaman Varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteet -ohjeen § 91).

Keskushallinto / Talouspalvelut

SAVONLINNA.FI

Sisällys

1	Johdanto.....	3
2	Rahoitustoimen yleiset periaatteet	3
3	Päätöksenteko ja vastuut	3
4	Rahoitusinstrumentit.....	4
4.1	Lyhytaikainen rahoitus	4
4.2	Pitkäaikainen rahoitus.....	5
5	Leasingrahoitus	5
5.1	Rahoitusleasing.....	5
5.2	Käyttöleasing	6
6	Kestävä rahoitus	6
7	Laina-aika ja lyhennykset	7
8	Vastapuolet.....	7
9	Riskit ja riskienhallinta	8
9.1	Markkinariski	8
9.2	Maksuvalmiusriski	9
9.3	Vastapuoliriski	9
10	Korkosuojauspolitiikka	10
11	Tytäryhteisöjen rahoitus	11
12	Raportointi.....	11
	Liite - Koronvaihtosopimuksen rakenne ja ominaisuudet	12

1 JOHDANTO

Tämän varainhankintapolitiikan tavoitteena on määrittää Savonlinnan kaupungin varainhankinnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan keskeiset periaatteet. Varainhankinnalla tarkoitetaan tässä yhteydessä vieraan pääoman hankintaa eli lainarahoitusta investointien rahoittamiseen ja maksuvalmiuden ylläpitämiseen. Pääsääntöisesti investointeihin kohdistuva rahoitus on pitkäaikaista ja maksuvalmiuteen kohdistuva rahoitus lyhytaikaista rahoitusta.

Hallintosääntöön ja konserniohjeeseen pohjautuvat muutokset voidaan päivittää tähän varainhankintapolitiikkaan talousjohtajan toimesta kaupunginhallituksen päätöksellä.

2 RAHOITUSTOIMEN YLEISET PERIAATTEET

Kaupungin rahatoimen tehtäviä ovat maksuvalmiuden ylläpitäminen, maksuliikenteen hoito, lainarahoitus ja rahavarojen sijoittaminen (Hallintosääntö 45 §).

Rahoitustoimen keskeisenä tavoitteena on kaupungin investointien edellyttämän rahoituksen varmistaminen sekä maksuvalmiuden ylläpitäminen kaikissa markkinatilanteissa. Muita keskeisiä tavoitteita on rahoituksen hankinta hajautetusti, rahoituskustannusten minimointi, rahoituskustannusten vaihtelun tasaaminen pitkällä aikavälillä sekä rahoitusriskien hallinta hyväksyttävällä tasolla. Riskienhallinnan kannalta keskeistä on markkinariskin ja maksuvalmiusriskin hallinta.

Vaikka hankintalaki ei koske kaupungin varainhankintaa, Savonlinnan kaupunki kilpailuttaa kaikki merkittävät rahoitustarpeensa markkinoilla.

Savonlinnan kaupunki noudattaa vastuullista taloudenhoitoa ja kaupungin varainhankinnan tavoitteena on, että kaupungin lainamäärä ja lainanhoitokustannukset pysyvät kohtuullisena tulorahoitukseen nähden.

3 PÄÄTÖKSENTEKO JA VASTUUT

Valtuuston tehtävänä on Kuntalain 14 §:n mukaan varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteista päättäminen (21.5.2021/419 ja HE 242/2020 vp). Valtuusto päättää näin rahoituksen hankintaan liittyvien instrumenttien, kuten esimerkiksi johdannaisten käytön perusteista. Valtuuston tulee ottaa toimivaltuuksien lisäksi selkeä kanta siihen, minkä tyyppistä rahoitusta kunta käyttää, millaisia rahoitus- ja johdannaisinstrumentteja voidaan hyödyntää ja minkälaiset riskit ovat hyväksyttäviä.

Muutoin kunnan rahatoimesta vastaa kaupunginhallitus. Rahatoimen käytännön hoitamisesta vastaa talousjohtaja (Hallintosääntö 45 §).

Kaupunginvaltuusto päättää:

- Varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan periaatteista
 - Lainan ottamista sekä lainan antamista ja muuta sijoitustoimintaa koskevista perusteista hyväksymällä talousarvion ja -suunnitelman, jotka määrittävät otto- ja antolainauksen muutokset sekä sijoitustoiminnan kehykset (Hallintosääntö 45 §).
 - Antolainojen ja vieraanpääoman muutoksista talousarvion ja -suunnitelman hyväksymisen yhteydessä (Hallintosääntö 45 §).

Kaupunginhallitus päättää:

- Muutoin kunnan rahatoimesta (Hallintosääntö 45 §)
- Ohjeistuksesta raha- ja laskentatoimesta, laskutus- ja perintätoimesta, hankintaohjeesta sekä irtaimiston luetteloimisesta (Hallintosääntö 45 §)
- Lyhytaikaisen velan käytöstä, joka on delegoinut talousjohtajalle lyhytaikaisen lainojen ottovaltuutusta erikseen päättämäänsä euromäärään asti.

Talousjohtaja päättää (Hallintosääntö 76 §):

- talousarviossa päätetyn pitkäaikaisen talousarviolainan ottamisesta, uudistamisesta ja lainan maksuehtojen muuttamisesta kuultuaan asiassa kaupunginjohtajaa
- lyhytaikaisen lainan ottamisesta kaupungille maksuvalmiuden turvaamiseksi kaupunginhallituksen päättämään enimmäisrajaan saakka
- yksittäisistä koronvaihtosopimuksista, korkokattosopimuksista ja korkolattiasopimuksista tai sopimuksista korkoputkesta tai erilaisista korkostruktuureista sekä koron- ja valuutanvaihtosopimuksista
- hankintojen, mitkä eivät kuulu voimassa olevan leasingrahoituksen puitesopimuksen piiriin, rahoitusleasingin käyttämisestä talousarviossa määrätyn rahoitusleasingrajan puitteissa (Hallintosääntö 76 §). Sen sijaan voimassa olevan leasingrahoituksen puitesopimuksen piiriin kuuluvien hankintojen rahoitusleasingin käyttämisestä päättää se viranomainen, joka päättää hankinnasta (Hallintosääntö 77 § ja 79 §).
- kiinteistöinvestointihankintojen rahoitusleasingin käyttämisestä päättää talousjohtaja talousarviossa määrätyn rahoitusleasingrajan puitteissa (KV 15.5.2017 § 40) huomioiden kaupungin yleiset hankintaohjeessa määritellyt hankintarajat.
- kaupungin rahavarojen tallettamisesta kaupunginvaltuuston hyväksymien sijoitustoiminnan periaatteiden mukaisesti.
- vastaa kaupungin maksuliikenteen ja rahoituksen toimivuudesta

Konserniohjeessa ja hallintosäännössä on lisäksi käsitelty tarkemmin kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, kaupunginjohtajan, talousjohtajan ja toimialajohtajien muista päätöksentekoon liittyvistä asioista ja vastuualueista.

4 RAHOITUSINSTRUMENTIT

Vieraan pääoman hankinta jaetaan lyhytaikaiseen (alle 1 v) ja pitkäaikaiseen rahoitukseen (yli 1v). Lyhyt- ja pitkäaikaista rahoitusta tasapainottamalla turvataan Savonlinnan kaupungin rahoituksen riittävyys muuttuvissa olosuhteissa. Kulloinkin valittavan rahoitusmuodon ratkaisee kustannustehokkuus, riskien hallinta, ratkaisun selkeys ja toteuttamiskelpoisuus.

Alla on listattu mahdollisia rahoitusinstrumentteja käytettäväksi kaupungin rahoitustoiminnassa:

4.1 Lyhytaikainen rahoitus

- kuntatodistukset
- tililimiitit
- velkakirjalainat

Ensisijainen lyhytaikaisen rahoituksen lähde Savonlinnan kaupungissa on kuntatodistukset.

Kuntatodistukset ovat lyhytaikaisia velkasitoumuksia, jotka kaupunki on laskenut liikkeelle. Ennen kuntatodistusten liikkeelle laskua, kaupunki tekee kuntatodistusohjelman erikseen rahoituslaitoksen, kuten pankin tai muun järjestäjän kanssa. Kuntatodistusohjelmassa sovitaan tarkemmat ehdot, kuten juoksuaika ja kuntatodistusten limiitti eli yhteisarvo. Kuntatodistuksia voi tarvittaessa käyttää myös pitkäaikaisen luoton korvaamiseen. Tällöin maksettavaksi erääntyvä kuntatodistus korvataan uudella kuntatodistuksella.

Savonlinnan kaupunki voi käyttää lyhytaikaisessa rahoituksessaan myös pankkien luotto- ja tililimiittejä. Tytäryhteisöjen tilapäisrahoituksessa voidaan käyttää konsernin sisäistä rahoitusta.

4.2 Pitkäaikainen rahoitus

- velkakirjalainat
- joukkovelkakirjalainat
- leasingrahoitus

Kaupungin pitkäaikainen vieraan pääoman hankinta järjestetään ensisijaisesti velkakirjalainoilla. Kaupunki voi ottaa kiinteä- tai vaihtuvakorkoisia lainoja. Lisäksi voidaan käyttää joukkovelkakirjalainoja ja leasingrahoitusta.

Joukkovelkakirjalaina on kaupungin liikkeeseen laskema laina, jota voidaan myydä sijoittajille. Joukkovelkakirjalainat ovat velkakirjoja, joilla lainan liikkeeseenlaskija lainaa varoja sijoittajilta, ennalta määräytyksi ajaksi. Joukkovelkakirjalainan erääntyessä maksetaan liikkeellelaskussa kerätty pääoma takaisin sijoittajille. Velkakirjalainasta yleisesti maksettava korko voi olla joko kiinteää (ns. kuponkikorko) tai vaihtuvaa korkoa (viitekorko + marginaali).

5 LEASINGRAHOITUS

Perinteisten rahoitusinstrumenttien lisäksi Savonlinnan kaupunki voi käyttää investointien rahoittamiseen myös leasingrahoitusta. Leasingrahoitusta käytetään pääasiassa elinkaaren hallintaan liittyvien syiden vuoksi. Jos hankinta toteutetaan leasingrahoituksella, tulee erityistä huomiota kiinnittää koko sopimuskauden aikaiseen kustannukseen sekä sopimusehtoihin. Erityisesti mahdollinen ennakonkorko, päivävuokra ja laskutuspalkkiot tulee huomioida tarkasteltaessa vaihtoehtojen kokonaistaloudellisuutta. Samoin leasingjärjestelyn mahdollisen ennaikaisen purkamisen kustannuksiin tulee kiinnittää huomiota sopimusta tehtäessä.

Leasing rahoitusmuotona ei kasvata kaupungin lainapääomaa, mutta vuokravastuiden määrä tulee taseen liitetietoihin ja jäännösarvovastuu rahoitusleasingin osalta on pääsääntöisesti vuokralleottajalla. Leasingvastuiden määrä vaikuttaa kaupungin seurattaviin taloudellisiin tunnuslukuihin.

Keskeisimmät leasingrahoitusmuodot on eritelty alla.

5.1 Rahoitusleasing

Rahoitusleasing on pitkäaikaista vuokraamista, jossa rahoituskohteet hankitaan myyjältä rahoittajan omistukseen ja vuokrataan pitkäaikaisella vuokrasopimuksella kohteen käyttäjälle (vuokralleottajalle). Leasing ei sido pääomia omistamiseen. Vuokralleottajalla on omaisuuteen käyttöoikeus sopimuksen mukaisesti ja vuokralleottaja maksaa sopimuskaudella vain rahoituskohteen käytöstä. Vastuu leasingkohteesta vuokrajakson jälkeen on vuokralleottajalla. Vuokralleottaja voi vuokra-ajan päätyttyä lunastaa vuokra-ajan itselleen sovitulla jäännösarvolla (osto-optio), osoittaa vuokra-ajan ostajan tai sopia jatkovuokrauksesta. Rahoitusleasing on nimensä mukaisesti

rahoitusmalli, mutta sillä ei voida ulkoistaa omistamiseen liittyviä riskejä tai kaupungin velvoitteita rahoittajalle. Rahoitusleasing jakautuu irtaimen käyttöomaisuuden rahoitusleasingiin sekä kiinteistöleasingiin.

Irtaimen käyttöoikeuden leasing koskee esimerkiksi erilaisten koneiden, laitteiden, kalusteiden, ajoneuvojen sekä IT- ja toimistolaitteiden pitkäaikaista vuokraamista. Rahoituslaitosten kanssa on yleensä mahdollisuus laatia puitesopimus eli rahoituslimiitti, jossa sovitaan kaupalliset ehdot sekä hankkeiden käytännön toteutus ja jonka puitteissa leasinghankkeita voidaan toteuttaa.

Kiinteistöleasing on rakennusinvestoinnin rahoitusmuoto, jossa vuokralleottaja vuokraa kohteen rahoittajalta ja maksaa rahoittajalle pääomavuokraa sopimuskauden ajan. Sopimuskauden jälkeen vuokralleottaja vastaa sopimustyyppistä riippuen jäännösarvosta lunastaen kohteen, osoittaen kohteelle ostajan tai sopien uuden leasingvuokrauden. Tyypillisesti vuokra-aika on noin 20 vuotta ja jäännösarvo sopimuskauden jälkeen noin 20 - 50 %. Yleensä leasingmaksut tulevat maksuun vasta, kun kohde on valmis ja maksut sisältävät rakentamisen aikaisen rahoituksen sekä sovittaessa purku- ja suunnittelukustannukset. Lyhennysohjelmana on annuiteettilyhennys. Leasingista kirjataan tuloslaskelmaan käyttötalouden kuluna pääomavuokra ja taseen liitetietoihin pitkäaikaisen vuokravastuun arvo. Leasing sopimuksen päättyessä rakennuksen jäännösarvo tulee kirjattavaksi taseen pysyviin vastaaviin kaupungin lunastaessa kiinteistön.

5.2 Käyttöleasing

Käyttöleasingissä leasing sopimukseen sisältyy tyypillisesti laajemmin erilaisia huolto- ym. palveluita (esimerkiksi auton huolto) ja rahoitusleasingistä poiketen käyttöleasingissä vastuu leasingkohteesta on vuokrasopimuksen jälkeen vuokralleantajalla.

6 KESTÄVÄ RAHOITUS

Kestävällä rahoituksella tarkoitetaan tässä yhteydessä rahoituslaitosten tarjoamia vieraan pääoman ehtoisia rahoitustuotteita, joiden myöntämisen ehtona on investoinnin kestävyteen liittyviä kriteerejä. Kestävän rahoituksen myöntämisen kriteerit liittyvät investoinnin positiivisiin ympäristö- ja/tai yhteiskunnallisiin vaikutuksiin. Yhtenä etuna kestäväällä rahoituksella on tyypillisesti ollut hieman edullisempi rahoituskustannus.

Kestävä rahoitus on yläkäsite ja kestävä rahoituksen tuotteet voidaankin jakaa esimerkiksi vihreän ja yhteiskunnallisen rahoituksen tuotteiksi. Vihreän rahoituksen myöntämisen kriteerit liittyvät rahoitettavan investoinnin ekologiseen kestävyteen ja yhteiskunnallisen rahoituksen sosiaaliseen ja kulttuuriseen kestävyteen. Kestävää rahoitusta on tarjolla sekä laina- että leasingrahoituksena.

Kestävä rahoitus on hankekohtaista ja kullakin rahoituslaitoksella on oma prosessinsa kestävä rahoituksen hakemiselle. Kestävän rahoituksen investoinnille asettamat vaatimukset tulee huomioida investointihankkeissa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, jotta investoinnilla on mahdollisimman hyvät edellytykset saada kestävä rahoitusta. Tyypillisesti hankkeesta syntyvät hyödyt tulee olla selkeästi mitattavissa, jotta rahoituslaitos hyväksyy sen kestävä rahoituksen piiriin.

Tällä hetkellä kestävä rahoituksen kriteerit ovat rahoituslaitoskohtaisia, mutta Euroopan unioni on julkaissut kestävä rahoituksen luokittelujärjestelmän (EU-taksonomia-asetus), jonka yhtenä tavoitteena on harmonisoida kestävä rahoituksen kriteerejä. Taksonomiaan liittyvien tarkentavien delegoitujen asetusten laatiminen on parhaillaan käynnissä. Taksonomia-asetuksella määritellään seuraavia ympäristötavoitteita:

1. Ilmastonmuutoksen hillintä
2. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

3. Vesi- ja merivarojen suojeleminen
4. Kiertotalouden edistäminen, jätteen ehkäisy ja kierrätys
5. Saasteiden ehkäisy
6. Terveiden ekosysteemien suojelu

Jotta investointi tai toimenpide on taksonomian mukainen, sen on edistettävä merkittävästi yhtä kuudesta ympäristötavoitteesta sekä olla aiheuttamatta merkittävää haittaa jäljelle jääville tavoitteille (do no significant harm -periaate). Lisäksi sen on oltava YK:n, OECD:n ja ILO:n eettisten työ- ja ihmisoikeusperiaatteiden mukainen (minimum social safeguards).

Taksonomian tarkempi määrittely on vielä kesken ja varainhankintapolitiikan kestävä rahoituksen taksonomiaa koskeva osio tulee päivittää, kun taksonomian implementointi EU-jäsenvaltioissa on toimeenpantu. Myöhemmin tulee päätettäväksi, pyrkiikö kaupunki jatkossa toteuttamaan ainoastaan taksonomian mukaisia investointeja.

Kestävien kriteerien pohjalta suunniteltu ja toteutettu hanke on todennäköisesti vähäriskisempi suhteessa tulevaisuuden ympäristö- ja ilmastomuutossaasteisiin, ja edut heijastuvat siten myös rahoituksen saatavuuteen ja hinnoitteluun. Kestävä rahoitus on tyypillisesti tavallista laina- tai leasingrahoitusta edullisempaa ja voi tuoda positiivista näkyvyyttä rahoitetuille hankkeille.

Savonlinnan kaupungin tavoitteena investointien suunnittelussa on ottaa huomioon mahdollisuus hyödyntää kestävä rahoitusta. Investointeja voidaan rahoittaa kestävällä rahoituksella, mikäli kestävä rahoituksen saatavuus ja ehdot ovat kilpailukykyisiä.

7 LAINA-AIKA JA LYHENNYKSET

Kaupungin investoinnit ovat vaikuttavuudeltaan tyypillisesti pitkäkestoisia ja siten investointien rahoittamiseksi pitkät laina-ajat ovat perusteltuja.

Pitkäaikaiset lainat nostetaan lähtökohtaisesti 5-20 vuotisina ja tasalyhenteisinä. Markkinatilanteen mukaan voidaan pyrkiä hyödyntämään myös muita rakenteita, kuten esimerkiksi kertalyhenteisiä lainoja. Lainojen ennaikainen takaisinmaksu on myös mahdollista, mikäli markkinatilanne tai taloustilanne sen mahdollistaa (huomioitava rahoitussopimuksen ehdot ennaikaisesta takaisinmaksusta).

Lainojen takaisinmaksuissa voidaan käyttää tasa-, annuiteetti- tai kertalyhenteisiä ohjelmia. Lainasalkun osalta tavoitellaan lainojen erääntymisen hajauttamista.

8 VASTAPUOLET

Vastapuolena rahoittajaksi hyväksytään luotettava taho, jotka ovat lähtökohtaisesti Suomessa toimivat liikepankit sekä erityisluottolaitokset kuten Kuntarahoitus, Euroopan investointipankki (EIB), Pohjoismaiden investointipankki (NIB) ja Council of Europe Development Bank (CEB).

Maksuliikenteen (esim. taloushallinto, verkkolaskutus ym.) tai leasingrahoituksen vastapuolena voi olla myös muita hyväksytyjä, hyvän luottokelpoisuuden omaavia vastapuolia.

9 RISKIT JA RISKIENHALLINTA

Varainhankinnan riskit jakautuvat markkinariskisiin (korkoriski ja valuuttariski), maksuvalmiusriskisiin (saatavuus- ja jälleenrahoitusriski) sekä vastapuoliriskisiin.

Riskeiltä pyritään suojautumaan mm. hajauttamalla rahoitusta laina-ajan pituuden, lyhennysohjelman, rahoituslähteen- ja -markkinan sekä korkoperusteen mukaan.

Taulukko riskeistä

Riski	Riskiltä suojautuminen
<p>Markkinariski</p> <ul style="list-style-type: none"> - Korkoriski: Rahoituskustannusten muutos - Valuuttariski: Valuuttakurssien vaikutus lainoihin tai sijoituksiin 	<ul style="list-style-type: none"> - Korkosuojaus, laina-aikajakauma ja korkosidonnaisuusjakauma - Varainhankinta euromääräisenä
<p>Maksuvalmiusriski:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maksuvalmius ei riitä lainanhoitoon ja muiden kulujen maksuihin - Saatavuusriski: Rahamarkkinatilanteen aiheuttama rahan saatavuuden vaihtelu - Jälleenrahoitusriski: Eräänäyvä rahoitus on rahoitettava uudelleen ja rahan saatavuus vaikeutunut tai hinta noussut 	<ul style="list-style-type: none"> - Maksuvalmiuden ylläpito maksuliikennetileillä. - Kassavarojen sijoittaminen sijoitustoiminnan periaatteiden mukaisesti - Rahoitusvaihtoehtojen monipuolinen hyödyntäminen ja likviditeetin ylläpito - Maturiteettirakenteen hajautus
<p>Vastapuoliriski:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vastapuoli ei täytä sopimusvelvoitteitaan ja varojen saaminen vaikeutuu 	<ul style="list-style-type: none"> - Rahoitus- ja markkinatoimenpiteet vain luotettavien vastapuolien kanssa

9.1 Markkinariski

- Korkoriskiä syntyy, kun markkinakorkojen ja korkomarginaalien muutokset vaikuttavat kaupungin rahoituskustannuksiin. Korkoriski realisoituu vaihtuvakorkoisen lainan osalta korkotason noustessa tai kiinteäkorkoisen lainan osalta korkotason laskiessa. Korkoriski koskee olemassa olevaa lainakantaa, jälleenrahoitettavaa lainakantaa sekä uusia lainoja.
 - o Korkoriskiä voidaan hallita korkosidonnaisuusjakaumalla (hajauttamalla lainasalkkua kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin lainoihin), laina-aikajakaumalla (hajauttamalla lainojen eräpäiviä ja lyhennyksiä tasaisesti eri ajankohtiin) sekä korkosuojauksilla.
 - o Korkoriskiä vastaan voidaan suojautua yksinkertaisilla korkosuojausinstrumenteilla
- Valuuttariski syntyy, kun otetaan velkaa tai sijoitetaan muussa kuin omassa kotivaluutassa. Valuuttariskin ottaminen edellyttää sen ottajalta korkojen, kurssien ja inflaation välisten riippuvuuksien ymmärtämistä. Valuuttariskiä hallitaan keskittymällä varainhankinnassa euromääräisiin rahoitusinstrumentteihin.
 - o Savonlinnan kaupunki rahoittaa toimintansa euroissa ja ei lähtökohtaisesti ota varainhankinnassa lainkaan valuuttariskiä.

9.2 Maksuvalmiusriski

Kaupungin maksuliikennetileillä pidetään rahavaroja päivittäisen maksuvalmiuden ylläpitämiseksi. Mikäli sijoittaminen on mahdollista ja järkevää, kaupungin kassavarat sijoitetaan tuottavasti ja varovaisuuden periaatetta noudattaen. Kassavarat sijoitetaan raha- ja pääomamarkkinoiden rahoitusarvopapereihin, pankkitalletuksiin ja muihin korollisiin sijoituskohteisiin pyrkien hajauttamaan sijoitustoiminnasta aiheutuvat riskit. Kassavaroja ei sijoiteta osakkeisiin. Maksuvalmiuden turvaamiseksi tarvittavat kassavarat sijoitetaan enintään vuodeksi ja ne tulee tarvittaessa olla helposti ja nopeasti muutettavissa takaisin sellaisiksi kassavaroiksi, joilla päivittäisen maksuliikenteen sujuminen voidaan varmistaa.

- Saatavuusriskillä tarkoitetaan rahamarkkinatilanteen aiheuttamaa rahan saatavuuden vaihtelua. Huonossa markkinatilanteessa rahan saatavuus vaikeutuu.
 - o Saatavuusriskiä hallitaan riittävällä maksuvalmiusreservillä hyödyntämällä rahoitusvaihtoehtoja monipuolisesti, johon kuuluvat rahat ja pankkitalletukset, likvidit sijoitukset, luottolimiitit, kuntatodistukset ja muut luottosopimukset.
 - o Saatavuusriskin hallitsemiseksi Savonlinnan kaupungilla tulisi olla likviditeettiä eli kassavaroja pääsääntöisesti noin 30 päivän tarpeiden kattamiseksi.
 - o Kaupungin maksuvalmius ennakoidaan jatkuvalla maksuvalmiussuunnittelulla, jota varten toimialat ja liikelaitos tuottavat tarvittavat tiedot talouspalvelun ohjeiden mukaisesti. Kaupungin kassavaranto pidetään riittävän suurena, jotta kaupunki kykenee huolehtimaan lyhyellä aikavälillä realisoituvat lainanhoitokulunsa sekä muut maksuvelvoitteensa
- Jälleenrahoitusriski liittyy erääntyvään rahoitukseen, joka on rahoitettava vieraalla pääomalla edelleen. Jälleenrahoitusriski realisoituu esimerkiksi tilanteissa, joissa investoinnin kesto on pidempi kuin laina-aika. Jälleenrahoitusriskin realisoituessa rahoituksen (erityisesti pitkäaikaisen) saatavuus markkinoilta voi vaikeutua tai sen hinta on merkittävän korkea johtuen esimerkiksi lainanottajan alentuneesta luottokelpoisuudesta tai rahoitusmarkkinoiden häiriöistä. Pitkät laina-ajat lisäävät kassavirtojen ennustettavuutta, mutta pitkäaikainen rahoitus on kalliimpaa kuin lyhytaikainen, jossa jälleenrahoitusriski on suurempi.
 - o Jälleenrahoitusriskiä minimoidaan lainasalkun maturiteettirakenteen hajautuksella.

9.3 Vastapuoliriski

- Vastapuoliriskillä tarkoitetaan, että vastapuoli ei täytä sopimusvelvoitteitaan ja tämän seurauksena Savonlinnan kaupungilta jää varoja saamatta.
 - o Vastapuoliriskin hallitsemiseksi Savonlinnan kaupunki tekee rahoitus- ja markkinatoimenpiteitä vain erikseen nimeämiensä sallittujen vastapuolien kanssa.
 - o Myönnettävien takausten osalta vastapuoliriskejä hallitaan mm. edellyttämällä riittävän kattavat vastavakuudet. Asiaa käsitellään tarkemmin takaus- ja antolainauspolitiikassa.

10 KORKOSUOJAUSPOLITIikka

Korkojen suojauksella pyritään vakaaseen ja ennustettavaan rahoituskustannusten tasoon. Korkoriskiltä voidaan suojautua sitomalla osa lainoista kiinteäkorkoisiksi, laina-aikajakaumalla tai johdannaisilla kuten koronvaihtosopimuksilla, korko-optioilla ja näiden yhdistelmillä. Johdannaisten käytön tarkoituksena on lainasalkun korkoriskin hallinta eli johdannaisia on syytä käyttää vain suojaamistarkoituksissa. Kaupunki välttää monimutkaisia suojausrakenteita.

Sallitut korkosuojausmenetelmät:

- Kiinteä korko
- Koronvaihtosopimus
- Korkokatto, korkolattia tai korkoputki tai muu näihin rinnastettavissa oleva korko-optiosopimus

Johdannaisten käyttö mahdollistaa rahoituksen hankkimisen ja riskien hallinnan erottamisen toisistaan. Laina voidaan sopia valitun rahoittajan kanssa ja korkoriskiä voidaan hallita erillisellä johdannaissopimuksella, jolloin sen tarjoaja voidaan kilpailuttaa tarvittaessa erikseen.

Johdannaissopimuksia voidaan käyttää esimerkiksi olemassa olevan lainasalkun tai yksittäisen lainan korkoprofiilin muuttamiseen ilman lainaehtojen uudelleen neuvottelemista.

Johdannaisinstrumenteissa osapuolena tulee olla hyvän luottokelpoisuuden omaavat koti- tai ulkomaiset rahoituslaitokset. Mahdollisen negatiivisen viitekoron aiheuttama tosiasiallinen kustannusvaikutus tulee ottaa huomioon suojauksia tehtäessä.

Johdannaisten tekeminen edellyttää johdannaissopimusta. Johdannaissopimus mahdollistaa, mutta ei velvoita, johdannaissopimuksen tekemisen korkosuojausta varten suojauspolitiikan periaatteita noudattaen. Johdannaissopimuksessa sovitaan niistä yleisistä ehdoista, joita sovelletaan pankin tai rahoituslaitoksen kanssa tehtäviin johdannaissopimuksiin. Kunkin johdannaissopimuksen tarkemmat ehdot sovitaan ja vahvistetaan erikseen.

Korkoriskiltä voidaan suojautua myös koronvaihtosopimuksilla, joiden varsinainen juoksuaika alkaa vasta tulevaisuudessa (ns. forward start), mikäli taloussuunnitelman mukaan näyttää selkeältä, että kaupungin lainakanta tulee kasvamaan tulevaisuudessa ja mikäli tällainen rakenne on markkinatilanne huomioiden kustannustehokasta.

Johdannaissopimuksia voidaan käyttää myös kiinteäkorkoisen lainan muuttamiseksi vaihtuvakorkoiseksi. Vallitsevaan suojausasteen tasoon vaikuttaa kaupungin korkosuojauspolitiikan ohella kulloinenkin korkonäkemykset, markkinatilanne sekä lainamäärä ja sen ennustettu kehitys.

Lainasalkun suojausaste:

- Suojausasteella tarkoitetaan korkosuojattujen lainojen osuutta koko lainasalkusta. Suojausasteen laskennassa suojatuksi osaksi lainasalkusta lasketaan se nimellispääoma, jonka osalta seuraava korkokiinnitys on yli 12 kuukauden päässä tai, jonka korkoriski on muuten suojattu 12 kuukauden ajalle. Suojatuksi katsotut lainat voivat olla kiinteäkorkoisia lainoja tai vaihtuvakorkoisia lainoja, jotka ovat muutettu johdannaisinstrumenteilla kiinteiksi. Savonlinnan kaupungin lainasalkun tavoitesuojausasteen tulee olla 30-70 prosenttia.
- Rahoitusrakenne pidetään joustavana hajauttamalla viitekorkoja tilannekohtaisesti lainakannan rakenteen ja sen tulevan kehityksen lähtökohdista. Riskienhallinnan näkökulmasta rahoitusrakenne painotetaan kuitenkin kiinteisiin viitekorkoihin.

- Suojausasteen tavoitetasoista voidaan kaupunginhallituksen päätöksellä poiketa perustellusta syystä, mikäli markkinatilanne sen sallii.
- Suojausasteen laskennassa lainasalkkuun luetaan mukaan seuraavat rahoitusinstrumentit: velkakirjalainat, joukkovelkakirjalainat ja kiinteistöleasing.

11 TYTÄRYHTEISÖJEN RAHOITUS

Kaupungin tytäryhteisöjen, joiden rahoitustoiminnan keskittämisestä on saatavissa merkittäviä taloudellisia hyötyjä, tulee tehdä yhteistyötä kaupungin kanssa. Tytäryhteisön tulee ottaa yhteyttä kaupunginjohtajaan rahoitustoiminnan kysymyksissä.

Tytäryhteisöjen merkittävät investoinnit, rahoitus-, laina-, takaus- ja vakuusasiat valmistellaan yhteistyössä konsernijohdon kanssa.

Tytäryhteisön rahoituksessa on hyödynnettävä kilpailuttamista. Tytäryhteisö ilmoittaa etukäteen seuraavan vuoden ja taloussuunnitelmakauden rahoitustarpeensa talousarvioinnin yhteydessä.

Tytäryhteisön tai alakonsernin on jo valmisteluvaiheessa haettava omistajan ennakkokäsitys tehdessään päätöstä merkittävästä asiasta. Velvollisuus omistajan ennakkokäsityksen hankkimiseen on tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajalla tai toimitusjohtajalla. Jos tytäryhteisö kuuluu alakonserniin, velvollisuus ennakkokäsityksen hankkimiseen on alakonsernin emoyhteisön hallituksen puheenjohtajalla tai toimitusjohtajalla. Omistajan ennakkokäsitys haetaan konsernivastuuhenkilön kautta mm. seuraavissa asioissa:

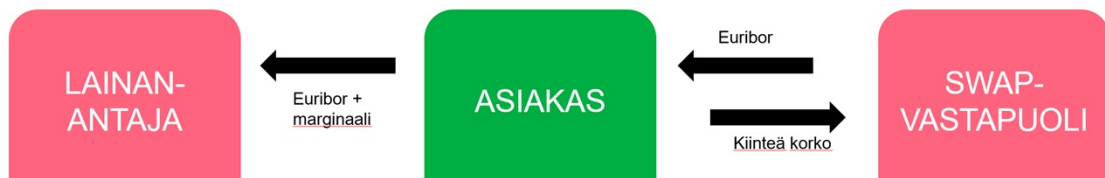
- kaikki lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiötä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- johdannaisinstrumenttien käyttö;

Tytäryhteisön johdon ja hallituksen tulee investointeja suunnitellessaan huolehtia siitä, että tarvittavat investointilaskelmat ja vaihtoehtoanalyysit on tehty, jotta konsernijohdolla on riittävästi tietoa ennakkokäsityksen antamiseen. Konserniohjeessa on määritelty tarkemmin muista ennakkokannanottoa vaativista toimenpiteistä.

12 RAPORTOINTI

Talousjohtaja vastaa lainasalkun raportoinnista valtuustolle ja kunnanhallitukselle puolivuositain sekä aina silloin, mikäli tapahtuu merkittäviä muutoksia lainojen, ja niitä suojaavien johdannaisten yhteenlasketun nettoposition ja markkinakorkojen potentiaalisten muutosten vaikutuksesta rahoitusmenoihin ja tuloslaskelmaan.

LIITE – KORONVAIHTOSOPIMUKSEN RAKENNE JA OMINAISUUDET

- **Koronvaihtosopimuksella voidaan vaihtaa korkosidonnaisuutta vaihtuvan ja kiinteän koron välillä**
- Asiakas sopii kiinteän korkokustannuksen koko sopimusajalle
- Koronvaihtosopimuksen laskennallinen pääoma on kohdennettavissa yksittäiseen lainaan tai lainaportfolioon (tai sen osaan)
- Mikäli asiakas on solminut sekä laina- että koronvaihtosopimuksen, asiakkaan kokonaiskorko muodostuu lainan marginaalista ja koronvaihtosopimuksen kiinteästä korosta
 - Koronvaihtosopimukset eivät yleisen markkinakäytännön mukaisesti sisällä vaihtuvan koron korkolattiaa tasoon 0,000 % p.a.
 - Mahdolliset negatiiviset Euribor–viitekorot vaikuttavat tällöin nostavasti asiakkaan kokonaiskustannukseen
- Koronvaihtosopimuksen on velkakirjasta täysin erillinen sopimus ja velkakirjaan tehdyt muutokset (kuten ylimääräinen lyhennys tai lyhennysohjelman muutos) eivät välity automaattisesti koronvaihtosopimukseen
 - Tällaisessa tapauksessa koronvaihtosopimuksen muutostarve ja -mahdollisuudet on neuvoteltava ja sovittava erikseen
- Koronvaihtosopimuksen vastapuoli voi olla myös sama rahoituslaitos, joka on myöntänyt lainan

Edut
<ul style="list-style-type: none"> • Tarjoaa suojaa yleistä korkotason nousua vastaan • Lisää sopimusaikana ennustettavuutta tuleviin korkokuluihin • Mikäli sopimus puretaan (johdannaisvastapuolen suostumuksella), pääomaa ei tarvitse maksaa takaisin kuten purettaessa kiinteäkorkoista velkakirjalainaa <ul style="list-style-type: none"> • Hyöty suhteessa kiinteäkorkoiseen velkakirjaan

Haasteet
<ul style="list-style-type: none"> • Yleisen korkotason laskiessa asiakas ei hyödy alhaisemmista korkokuluista • Sopimuksen ennenaikainen purkaminen (johdannaisvastapuolen suostumuksella) perustuu aina markkinahintaan, jolloin toinen osapuoli hyvittää markkina-arvon muutoksen toiselle osapuolelle